

або обмежень з боку міжнародних партнерів, особливо в умовах глобального переходу до «зелених» технологій.

Таким чином, хоча сировинна спеціалізація експорту забезпечує Україні короткострокові економічні вигоди, довгострокові ризики та обмеження вимагають перегляду цієї моделі. Україні важливо спрямувати зусилля на розвиток галузей із високою доданою вартістю, щоб забезпечити стійке економічне зростання та підвищити свою конкурентоспроможність у міжнародній торгівлі.

Література:

1. Зовнішньоекономічна діяльність. Державний комітет статистики України. Вилучено з: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Сучасні технології реалізації експортного потенціалу: колективна монографія / В.В. Рокоча, С.І. Ткаленко, О. Хорошун та ін.: за ред. В.В. Рокочої. К.: УН-т «КРОК», 2022. 454 с.
3. Gylfason T., Zoega G. Natural resources and economic growth: The role of investment. *World Economy*, 2016. Vol. 29(8). P.1091-1115.

Сторожук О.В.

кандидат економічних наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

Сокуренко О.Ю.

аспірант
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ОРІЄНТИРИ ТА ПЕРЕШКОДИ КАР'ЄРНОГО ЗРОСТАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ІТ-СФЕРИ

Кар'єрний розвиток у сфері інформаційних технологій має особливі характеристики, які вирізняють цю галузь серед інших секторів економіки [1]. ІТ-сфера характеризується високою динамічністю та швидкими темпами оновлення, що обумовлює вимоги до фахівців у вигляді глибоких технічних знань, а також здатності постійно навчатися, комунікувати українською та іноземною (частіше за все, англійською) мовою, вміти пристосовуватися до вимог часу. Ці навички дозволяють працівникам ІТ-сфери ефективно реагувати на постійні зміни технологічних процесів і швидко освоювати нові інструменти та методи роботи. Запорукою досягнення успіху в кар'єрному зростанні важливим також є розвиток так званих «м'яких» навичок, таких як критичне мислення, уміння працювати в команді, планувати свій час, відповідальність, дисциплінованість, а також творчий та інноваційний підхід до справи.

Кар'єрне зростання в ІТ-сфері в Україні, попри складні умови війни, все ще залишається перспективним, хоча і дещо змінило свої пріоритети. Такий процес може розвиватися кількома шляхами, кожен з яких базується на певних професійних та особистісних пріоритетах. До основних таких орієнтирів можна віднести технічну експертизу та спеціалізацію на програмуванні чи аналітиці даних; кар'єра фахівця з кібербезпеки; спеціаліста з міжнародних стандартів роботи із високим рівнем володіння іноземною мовою для залучення у міжнародні проєкти; підприємництво у сфері military-tech або програмних рішень для управління агробізнесом; викладацька діяльність.

Заради справедливості потрібно відмітити, що кар'єрне зростання працівників ІТ-сфери в Україні стикається з певними перешкодами. Їх поява пов'язана із умовами воєнного часу, економічною кризою та загальносвітовими тенденціями глобалізації, розвитку інформаційних технологій, особливостями ВАНІ-світу. До основних перешкод кар'єрного зростання працівників ІТ-сфери, на нашу думку, можна віднести високу конкуренцію та

перенасиченість ринку праці (особливо стосовно вакансій middle+ та senior рівня), вплив воєнного стану на стабільність роботи ІТ-компаній, потреба в постійному вдосконаленні комунікативних навичок, брак кваліфікованого менторства та нетворкінгу через віддалений формат роботи, обмежені можливості для управлінської кар'єри через те, що часто керівні посади зосереджені в офісах замовника за кордоном.

Загалом, кар'єрні можливості у ІТ-сфері для українських спеціалістів залишаються стабільними, з орієнтиром на міжнародну співпрацю. Це сприяє адаптації фахівців до умов кризової ситуації і розширює можливості для розвитку в різних напрямках. В умовах воєнного стану в Україні кар'єрне зростання ІТ-фахівців стримується комплексом взаємопов'язаних факторів, серед яких найбільш критичними є розрив між освітою та потребами ринку, висока конкуренція, мовний бар'єр, що потребує від спеціалістів додаткових зусиль для професійного розвитку та адаптації до мінливих умов.

Література:

1. Чернов, А. (2024). Теоретичні аспекти аналізу процесу мотивації працівників ІТ-сфери. Економічні горизонти, (4(29), 14–20. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.4\(29\).2024.313037](https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(29).2024.313037)

Чукурна О.П.,

доктор економічних наук, професор,

Авраменко М.О.

Мирошниченко М.О.

Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку

м. Одеса, Україна

СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ

В традиційному розумінні трансфертне ціноутворення (Funds Transfer Pricing) має місце при реалізації товарів та послуг окремими підрозділами однієї компанії або взаємозалежними компаніями по внутрішнім цінам, які значно відрізняються від ринкових. Це дозволяє перерозподілити загальний прибуток компанії на користь того відділення, діяльність якого менше обкладається податком. В економічній практиці трансфертна ціна розглядається виключно, як внутрішньо фірмова ціна, яка використовується при взаємному обміні товарами та послугами в угодах та розрахунках між окремими підрозділами та філіями корпорації та завжди встановлюється конфіденційно. Використання трансфертного ціноутворення є за своєю суттю розповсюдженою схемою міжнародного податкового планування, яке має на меті мінімізацію оподаткування для отримання максимального прибутку.

При регулюванні трансфертного ціноутворення, як правило, йдеться про оподаткування прибутку транснаціональних компаній, які мають комерційну присутність на території декількох податкових юрисдикцій. Однією з основних цілей використання трансфертних цін є мінімізація оподаткування внутрішніх розрахунків, а також акумулювання прибутку в збутових структурах, які зареєстровані в зонах з пільговим оподаткуванням (офшорах). Основною метою застосування трансфертних цін є "переклад" податкової бази на афілійовану особу, яка знаходиться в більш сприятливому податковому режимі. Йдеться про різні податкові преференції, зокрема, про наявність статусу резидента офшорної зони, надання податкових канікул, застосування пільгових податкових ставок, право на використання інших податкових переваг. При цьому такий переклад, як правило, здійснюється шляхом маніпулювання ціною угод. Ще однією причиною використання механізму трансфертного ціноутворення є подвійне оподаткування, яке розподіляється на користь іноземного учасника прибутку.